NODIGE SOCIALE VOORZIENING

Naast de thans alles in de hoek dringende actie in verband met de beloofde autonomie, zijn er verschillende onderwerpen, meest van sociale aard, die onze aandacht verdienen, en hieronder zijn er weer een paar die met een zekere urgentie aangepakt dienen te worden.

Met een zekere urgentie zeggen wij, daar ook wij de mening zijn toegedaan, dat het eens onverhoopt anders zou kunnen gaan met onze thans op „de olie" drijvende hoogconjunctuur.

Vandaar ook, dat wij met al onze krachten steun willen verlenen aan het door onzen landgenoot I.C.D. op meesterlijke wijze uiteen gezette voorstel voor een drie-jaren-plan van sociale arbeid in het belang van ons Staatsdeel, en wel in het eerste nummer van „De Nieuwe Tijd".

Onder de door I.C.D. opgesomde onderwerpen, missen wij er een, dat naar onze bescheiden mening zeer belangrijk te noemen is., t.w.: een Fonds voor Maatschappelijk Hulpbetoon.

De technische opzet daarvan zou bij den kenner I.C.D. ongetwijfeld in goede handen zijn. Toch menen wij goed te doen enige grepen uit de praktijk te nemen en het volgende naar voren te brengen.

Hoe vaak zien wij onze mensen in nood gedompeld door toedoen en/of nalaten van degenen die wettelijk verplicht zijn om in hun onderhoud te voorzien, althans de morele verplichting hebben om hun een helpende hand toe te steken.

In deze gevallen blijft een gezin geruimen tijd hulp-behoevend, aangezien een proces om den nalatigen bloedverwant te vervolgen veel tijd in beslag neemt en bovendien niet zo erg populair is; terwijl buiten de hulpbehoevende zelf haast niemand te vinden is die de zaak enigszins officieel kan aanpakken met praktische resultaten.

Een andere vorm waarin dit verschijnsel zich vertoont, is het geval waarin het hoofd van een talrijk gezin ziek wordt, en niet onder de ziekteregeling valt, erger, wanneer hij wegens ziekte ons Staatsdeel moet verlaten om elders in de buurt een kansje te wagen om zijn gezondheid te herstellen. Het Gouvernement vergoedt de kosten daarop vallende in het geheel niet.

Hetzelfde zien wij weer, wanneer een hoofd van het gezin, of de kostwinner al of niet terecht een vrijheidsstraf moet ondergaan of in preventieve hechtenis wordt genomen. Wij weten ook dat de misdaad of overtreding beslist gestraft dient te worden, doch hoe dikwijls zien wij niet, dat het meestal de onschuldige echtgenote en de zeker onschuldige minderjarige kinderen zijn, die het zwaarste te lijden hebben.

Men zou ons kunnen tegenwerpen, dat de kostwinner met een klein beetje verantwoordelijkheidsgevoel op alles voorbereid moet zijn en sommige dingen van te voren inzien zodat hij altijd een reserve heeft voor bijzondere gevallen. Wij willen volgaarne toegeven dat dit juist ideaal zou zijn.

Doch uit de praktijk weten wij wel dat speciaal onder de middenstanders en bij onze arbeidende klasse zeer weinigen te vinden zijn die zo (verstandig) handelen.

Een toetreden tot voorzieningsfondsen die toch niet zo talrijk zijn zou slechts een partiële oplossing

kunnen verrichten.

Zo zou een ieder bevoegd moeten zijn om aangifte van een bepaald geval te doen bij de commissie van beheer, waarop onmiddellijk een summier onderzoek dient te worden ingesteld, liever geen schriftelijke rapporten met bureaucratische dikdoenerij e.d., en zo er haast er moet direct een voorlopige beslissing worden genomen door het dagelijks bestuur van hoogstens drie leden, om tot praktische hulp over te gaan.

De uiteindelijke beslissing worde genomen na grondig onderzoek, eventueel advies van Burgelijke Stand, Bevolkings Bureau, en Sociale Zaken, die gelijk het in Nederland geschiedt, de controleurs aan het werk zetten, om alle gegevens betreffende de sociale en financiële omstandigheden van den betrokkene te onderzoeken.

Uitgemaakt zal dienen te worden, of de betrokkene ook naaste bloeden/of aanverwanten heeft die aangesproken zouden kunnen worden. Deze zouden desnoods door het bestuur in rechte vervolgd moeten kunnen worden eventueel om restitutie te eisen van hetgeen onverschuldigd betaald mocht zijn.

Is er helemaal niemand die wettelijk daartoe verplicht is, dan komen de kosten geheel ten laste van het fonds zelf.

Wij zijn er van overtuigd, dat daardoor veel minder kaartjes tot kosteloze geneeskundige behandeling uitgegeven zullen worden, vooral waar het door ons voorgestelde een preventieve werking zou hebben,aangezien er velen zijn die liefst niet aangesproken zouden willen worden, terwijl zij thans in voorkomende gevallen gewoonweg geen acht slaan op hun verplichtingen en het Gouvernement door middel van kaartjes maar laten dokken.

Overigens zijn wij niet tegen het systeem van kaartjes rechtgevende stand nationaliteit of godsdienst ten behoeve van een groot sociaal werk bijgedragen zal worden.

Persoonlijk lijken ons de twee genoemde bronnen toch meer aangewezen voor een algemeen welvaartsplan, of -fonds, te meer waar wij de overtuiging hebben, dat straks wanneer onverhoopt de wind ging liggen en onze handel er niet meer zo wel bij zal kunnen varen, de grote grosse „gold-diggers" ons staatsdeel tabé zullen zeggen, zonder zo charitatief te zijn een zeker percentage achter te laten voor onze mensen die wel achter moeten blijven in misère.

Reden waarom wij voor dit speciale doel de voorkeur zouden willen geven aan een eventueel te scheppen nieuwe belasting, de z.g. vermakelijkheids-belasting en belasting op loterijen e.d. Doch hier op hopen wij in een volgend artikel terug te mogen komen.

Insider.

mule geworden, met alle nadelen aan een formule verbonden.

Ik sta hier echter voor een gezelschap jonge mensen, ook enkele genodigden, ouderen, die echter nog jong van hart zijn, dus voor mensen, die nog het enthousiasme hebben eigen aan de jeugd, die nog niet zo door het leven gedesillusoneerd zijn dat zij nog de moed en de durf hebben om idealen na te streven.

Het is altijd aantrekkelijk voor enthousiaste mensen te mogen spreken, die iets willen tot stand brengen, die iets willen opbouwen, die iets van blijvende waarde willen geven aan de maatschappij waarin zij leven. En daarom is het voor mij een eer voor U te mogen spreken.

Alvorens tot mijn eigenlijk onderwerp: het retraite werk, over tegaan, lijkt het mij goed U een schildering te geven van de tijd, waarin wij leven met haar ontstellend tekort aan geestelijke waarden.

De grote materiële vooruitgang, waardoor het maatschappelijk leven hier op Curaçao, gedurende de laatste 25 jaar, gekenmerkt wordt, heeft niet nagelaten zijn diepe schaduwzijde met zich mee te voeren. De opkomst en geweldige uitbreiding van de ISLA bracht noodzakelijk een intensivering van zaken-en havenleven met zich; de opkomst en zeer snelle bloei van allerlei bedrijven; een uitbreiding van allerlei overheids-instanties; het moderne snelverkeer nam overhands toe.

Het geld begon het leven te beheersen, het werd een jacht naar geld, die nog versterkt werd door het jachtig leven op het witte doek van de steeds overvolle bioscopen. Dit alles en nog veel meer, zijn even zovele factoren, die het leven uiterlijk op hoogspanning brachten, maar het inwendig zeer hebben verarmd.

Curaçao werd uiterlijk een van de meest welvarende en rijke eilanden van onze aardbol, maar innerlijk leeg en voos.

Het leven is er lichtzinnig en op-

pervlakkig geworden met een schromelijk tekort aan innerlijke diepte. De strijd om het bestaan, de jacht naar geld, een opgevoerde weeldezucht ook, die van alles zoek te genieten wat het leven slechts bieden kan, hebben maar al te dikwijls het „enig noodzakelijke" doen vergeten of op de achtergrond gedrongen.

Wat ik U hier zeg is voor U niets nieuws. Het is zo reëel, zo tastbaar dat iedereen, die een ogenblik nadenkt dit moet voelen, als een gevaar waartegen een dam moet worden opgeworpen.

Het is U natuurlijk duidelijk dat voor een goed functionerend maatschappelijk leven er een evenwicht moet bestaan tussen het uiterlijk en innerlijk leven van de mens.

Een innerlijke verdieping en verrijking is in onze tijd even dringend nodig, als de uitgestortheid van de geest groot is. Hiertoe zullen dus alle denkbare middelen, die tot dat doel kunnen leiden moeten aangewend worden. Temeer, daar de ont wikkeling, zoals ik U die zojuist geschilderd heb, de expansie van het moderne leven niet van dien aard is, dat zij leiden zal tot een innerlijke verdieping. Het is een noodzakelijke eis, dat de mens zich weer eens bewust wordt, de diepste zin van het leven, om te midden van deze algemene veruiterlijking weer meer bewust zijn levensdoel na te streven, zoals dit vervat ligt in het antwoord op de eerste vraag van de Kathechismus, de vraag naar de zin van het leven: **Wij zijn op, aarde om God te dienen en daardoor in de hemel te komen.**

Dit is de zin, het doel, van het leven: GOD. Op Hem moet alles, ook het maatschappelijk leven, al is het dan ook dikwijls zijdelings, gericht zijn. Dus wanneer dit maatschappelijk leven het bereiken van dit doel in de weg staat behoeft het een noodzakelijke correctie.

Dit probleem is niet iets specifieks eigen aan Curaçao, al dringt het zich hier op het ogenblik onweerstaan baar op de voorgrond. Neen, reeds jaren voor de oorlog was het ook in andere landen, met name in Nederland, zeer urgent. Daarom ligt het dus voor de hand, dat wij eens gaan zien, welke middelen men in andere landen heeft aangewend, om tot een oplossing te komen.

Men begreep, dat preken in de kerken niet voldoende was om hierin verbetering te brengen. Ook de jeugdorganisaties, vooral de massa bewegingen schoten hun doel voorbij, daar zij niet in staat waren, een weinig meer te geven dan een uiterlijk vernis, doch zo zelden het innerlijk van den mens raakten.

Er moesten meer intensievere middelen aangewend worden. Men moest trachten te komen, op geestelijk, godsdienstig terrein, wel te verstaan, tot een meer persoonlijk contact met de mensen. Toen gingen de gedachten vanzelf uit naar het reeds bestaande, maar nog te weinig bekende retraite werk. Volksretraites ging men geven, met goed resultaat. Schoolretraites, die enthousiast en zeer stichtend werden gevolgd, met goede blijvende resultaten. Maar er moest en kon nog meer worden bereikt, want ook de volks-en schoolretraites boden door het grote aantal deelnemers, nog niet het zo noodzakelijk persoonlijk contact met den retraite-leider. Bovendien kwamen deze mensen geregeld twee of eenmaal per dag, weer in contact met het gewone leven, al was het maar dat zij om thuis te gaan slapen de avond thuis doorbrachten, wat de zo noodzakelijk innerlijke rust over het algemeen niet ten goed kwam.

„BRANDING"

Uitgave v. d. Vereniging St. Thomanskring

Verschijnt maandelijks

Redactie: Roodeweg 137
Administratie: Nieuwindtstr. 24

Gedrukt op Scherpenheuvel
Willemstad — Curaçao.

Abonnementsprijs:
Curaçaose eilanden ƒ 3.— per jaar
Buitenland ƒ 3.— per jaar
Losse nummer 30 cent.

Men kwam nu op het idee kleinere groepen van de bevolking en leerlingen van de hogere klassen der scholen in de gelegenheid te stellen hun dagen van afzondering in retraite huizen door te brengen. De groepen waren uiteraard veel kleiner en het beoogde contact zou nu voldoende gewaarborgd zijn. Bovendien en dit is een factor die wij niet over het hoofd mogen zien, de retraite kon nu ook meer aangepast worden aan de geestesgesteldheid van den retraitant.

Had men aanvankelijk gedacht dat de onkosten een groot bezwaar zouden zijn, de animo was zo groot, dat men van alle kanten begon met het oprichten van retraieclubs. Door wekelijkse of maandelijkse bijdragen stelde men elkaar in staat om, al was het dan slechts om de twee of drie jaar, dit hangt af van de draagkracht van de bevolking, een retraite te kunnen meemaken.

Dezer dagen ontving ik nog een brief van iemand uit een van de zwaarst getroffen streken van Nederland, waar ik zelf maanden lang heb mogen werken. Het mag hier wel ter illustratie worden vermeld. Een van de zwaarst getroffen dorpen van Nederland met een arbeidersbevolking, die van de dag in de dag moest leven. Het was een dorpje met 1500 inwoners. Jaarlijks gingen ong. 15 tot 20 personen op retraite. Door een reorganisatie die we hebben ingevoerd, door opnieuw de zaak na hun terugkeer van de evacuatie, flink aan te pakken zijn dit jaar van deze mensen die nu werkelijk in de grootste nood zitten 38 mannen, 20 meisjes en 20 vrouwen op retraite geweest. Dit moet U zich goed realiseren, hoe mensen die zozeer door de materiele zorgen in beslag zijn genomen, toch het grote goed van een retraite niet konden en wilden missen. Dit mag wel

als een bewijs gelden voor de grote waarde en het grote nut van het retraite werk, en hoe deze mensen dit hebben begrepen.

Mijne Heren: Wanneer wij het grote geestelijk gevaar waarin C. verkeert onder de ogen durven zien, dan blijft er voor ons als Katholieken maar een antwoord over, dit gevaar moet gekeerd worden en hiertoe zullen wij kost wat kost over moeten gaan tot het scheppen van een gelegenheid, die in deze behoefte voorziet. Wanneer wij hiervoor zien naar Nederland, dat in dit opzicht heus geen kwaad figuur slaat, dan zullen wij rekening houdend met de daar opgedane ondervinding moeten besluiten tot een retraite huis, daar dit het enig afdoende middel is gebleken, om de zo noodzakelijke geestelijke verdieping te verwerven, die nodig is om dit geschokte evenwicht te herstellen. Daar dit alleen bij machte is aan deze behoefte te voldoen en den mens de gelegenheid biedt zich te bezinnen op het doel, de zin van het leven.

Reeds Aristoteles, de griekse wijsgeer, heeft gezegd dat een goede sociale ordening ten doel moet hebben, aan het grootst mogelijk aantal mensen de ogenblikken te bezorgen waarin de hoogste gedachte zich kan ontwikkelen. Hij beweerde, dat iedereen werken moet, om orde te brengen in zijn leven, om zijn leven, om zijn hartstochten te beheersen en zijn vele vermogens met elkaar in overeenstemming te brengen, teneinde langzamerhand tot de hoogste bloei te komen door het hogere deel van zijn wezen, den geest. En welk is die gedachte waarnaar de menselijke geest moet hunkeren, waarvoor de politieke welvaart en de zedelijke deugd slechts middelen zijn? Dat is, verklaarde hij, de beschouwing van het Opperwezen waaruit alles voortkomt, en waarheen alles moet terugkeren. Zijn ziel doen verzingen in de beschouwing van God, ziedaar het doel van den mens.

Aristoteles weer hier reeds op meer dan drie eeuwen voor de komst van Christus. Hij kende niet de blijde boodschap van het Evangelie die het mensgeworden Woord aan de wereld heeft verkondigd. Hij wist niet, dat de levende God in drie Personen ons uitnodigt tot een vertrouwelijke innige vriendschap met Hem, en dat onze zaligheid hier in zal bestaan, Hem te kennen zoals Hij zichzelf kent in zijn Woord en Hem te beminnen, zoals Hij zichzelf bemint in Zijn Geest van liefde. Wij weten dit wel. Maar dan ook is het een schande, dat er mensen zijn die nooit gebruik maken van de hogere vermogens waarmee het opperwezen hen begiftigd heeft en die zich er mee tevreden stellen van hun ziel de ontwikkeling van die vermogens te eisen, waarvoor een dierenziel bijna voldoende zou zijn. Daarom is het ook onze christenplicht aan deze materialistische levens opvatting een einde temaken.

Nu is ongetwijfeld Uw vraag: Kunnen er op C. voldoende retraites gegeven worden om zo'n huis rendabel te maken? Wanneer wij vast houden aan de eis, dat de retraites gegeven moeten worden voor kleinere groepen van 30 tot 35 pers, dan is het antwoord bevestigend.

Vooreerst zouden de scholen alleen reeds een flink aantal retraites eisen, wanneer U slechts neemt de jongens en meisjes van af de 8e klas.

Voeg hierbij retraites voor mannen en vrouwen, verloofden, onderwijzers en onderwijzeressen, dan lijkt het mij dat een jaar eerder tekort zal zijn.

Bovendien zou er op moeten worden aangedrongen, om zich toch minstens één maal per jaar nog eens te bezinnen op de gehouden retraite in een recollectie dag. Daarom lijkt mij de bezetting van het jaar geen moeilijkheid.

Maar nu een ogenblik zakelijk.

De financiën?

De oplossing van dit probleem zou gezocht moeten worden in een stichting, die haar baten krijgt uit verschillende bijdragen, waarvan enkelen, zonder nu al te optimistisch te zijn als vaststaand beschouwd mogen worden.

Voor dit prachtig bij uitstek Kath. en tevens sociale werk mogen wij toch wel rekenen op de medewerking van paters, fraters en zusters, die werkelijk wel bereid zullen gevonden worden om ons een vaste bijdrage te verzekeren.

Maar buiten dat zouden wij overmoeten gaan tot de oprichting van een retraite penning. Zouden er op C. nu niet 1000 pers, tevinden zijn die ons jaarlijks willen steunen met een bijdrage van 10 gld. in een of twee termijnen te voldoen? Wat betekent 10 gld. voor velen. Zouden er op C. niet 1000 tevinden zijn die dit voor hun Godsd. en tegelijkertijd voor de gemeenschap over zouden hebben?

Mij dunkt dat wij zonder elkaar te beledigen, hieraan toch niet mogen twijfelen.

Maar dan moet ik een beroep doen op U allen. Of u n.l. bereid is in uw eigen kring, propaganda hiervoor te maken.

Er zullen uit Uw midden enkelen moeten zijn, die bereid zijn dezorg hiervoor op zich tenemen.

Gij werkt onder Gods zegen en voor het geestelijk en maatschappelijk welzijn van Uw DUCHI CORSOUW.

Pater v. Moorsel O.P.

„BRANDING" IS TE KRIJGEN BIJ:

La Bonanza (A.R. Capello)

De Kiosk op het Brionplein.

De Kiosk in de Breedestraat (Punda).

Nene (hoek 10 Cent Store).

Schoonheid

Schoonheid ontroert de mens; schoonheid verheft de mens; schoonheid maakt het leven mooi.

Het is de schoonheid waarvan de philosophen willen weten wat het was, hoe het ontstond, wat het toch die aantrekkingskracht gaf.

De vele antwoorden doen reeds vermoeden dat het juiste antwoord moeilijk is. St. Thomas geeft slechts een antwoord van twee woorden en hij doet dat in navolging van de Grieken. Zijn definitie is „splendor ordinis", de glans die er over het ordelijke ligt, de straling die er van het ordelijke uitgaat.

Schoonheid is niet slechts de beheersing van het stoffelijke zodat het werkelijk een zuivere weergave is van ons geestelijke leven. Dat wat we daar zien in marmer, in hout, uitgedrukt in klank, weergegeven in een paar woorden, dit is maar de weg tot de schoonheid. Dit is het nog niet.

Schoonheid is de verrukking van dat iets is zoals het zijn moet, ordelijk, ongerept, evenwichtig, woorden die té meetkunstig zijn om de sfeer van de straling, de „splendor", weer te geven.

Als in liturgische gebeden de tekst voorkomt die als een verrukking klinkt „Hoe schoon is toch een kuis geslacht" dan zien we daar het plotselinge van de verrukking.

We zien ook hier, dat schoonheid is de glans, die er is over dat wat ordelijk is; wat is zoals het zijn moet in perfectheid, in evenwichtigheid, een zuiver beleven van de door God in de natuur gelegde wetten.

Het schijnt dat sommigen zo ontroerd zijn door de schoonheid, dat de twee woorden van Thomas hun té weinig zijn „splendor ordinis". Ze willen meer de verrukking weergeven die de schoonheid hun bracht, en vergeten dat zij het gevolg bij zich reconstrueren in de definitie,

Te veel gaat men zien bij de definitie naar gevolg of naar oorzaak, en te weinig let men bij het jagen naar de definitie op datgene wat schoon maakt tot schoon.

Morele verplichting

en de natuurwet.

Wat is plicht.

Men is gewoon uitdrukkingen te gebruiken als: Je **mag** niet afwezig zijn zonder verlof. Als je een plaats wil hebben, **moet** je vroeg zijn. Als hij de bus gehaald heeft **moet** hij nu op Westpunt zijn. Hij heeft zo hard gewerkt, dat hij **behoort** te slagen.

In de twee eerste zinnen wordt een soort verplichting uitgedrukt en in de laatste twee, wat men natuurlijkerwijze zou verwachten. In alle zinnen kan men „behoren" gebruiken, n.l. wat men van U zou mogen verwachten; wat men van ons verwacht en wij van anderen verwachten; wat wij gebonden zijn te doen, is nu Uw plicht. Hier wordt dus aan een zekere gebondenheid gedacht, een moeten, een kracht die ons dringt.

Dit is niet dezelfde kracht die ons doet verlangen naar voedsel of lucht of onze lichamelijke gezondheid of vrijheid raakt ,maar een echte kracht die ons gedrag leidt en een verplichting oplegt aan onze wil.

Wat noopt ons de waarheid te spreken ook onder moeilijke omstandigheden, of weerhoudt ons b.v. te stelen, ook als er weinig kans is dat het ontdekt wordt?

Door ondervinding weet men dat men terecht of ten onrechte zich gebonden voelt en onder invloed staat van die kracht, hoe wij die ook zouden noemen.

Nu kan men zich twee vragen stellen:

1. Is deze ondervinding echt of verbeelden we ons dat maar?
2. Als dit echt is, waar komt deze kracht vandaan en hoe ontstaat die?

Wat de eerste vraag betreft; het gevoelen is zo algemeen, dat de theorie van verbeelding moeilijk houdbaar is en dus laten wij het aan de aanhangers daarvan over het te bewijzen.

De mensheid heeft de gewone ondervinding van plicht zodat men gerust mag aannemen dat er inderdaad zo iets als plicht bestaat.

Waar komt de idee van plicht vandaan.

Associatie van gedachten, 't Milieu, Evolutie, Overerving, behoren allen tot de z.g. verklaringen over de afkomst van plicht.

De idee van plicht staat niet alleen, maar is nauw verbonden met de ene of andere moraal theorie die men houdt, zij het een materialistise of een evolutionistise.

Men zal 't moeten verklaren in verband met die therie of die theorie verliest haar bestaan. Beschouwt men de ziel echter niet materialistisch of evolutionistisch, maar als iets geestelijks, dan moet er 'n wet zijn volgens welke de ziel zich moet richten om het goede te bereiken en dan is de verklaring van de oorsprong van plicht makkelijker geworden. Is er zulk een wet dan valt het gemakkelijker te begrijpen dat men zich daaraan gebonden voelt, dan in geval van 'n theorie waarbij het bestaan van zulk een wet geloochend wordt. Wat verklaard moet worden is de morele plicht die aan

de wil wordt opgelecht, waardoor we beseffen, dat men dit wil en dat niet **behoort** te doen, hoewel men liever anders had gedaan.

In de natuurkunde hebben we door ontelbaar vele proeven aangetoond dat bepaalde feiten steeds op dezelfde wijze geschieden, zodat we zijn gaan spreken van wetten waaraan de stof gehoorzaamt.

Deze wetten ontspringen aan de natuur der dingen, maar zijn niet het begin en einde dier dingen. Zoals we later zullen zien, zijn zij een deel van de **Eeuwige Wet** der **Opperste Wetgever.**

Op dezelfde wijze werkt een wet, die uiteindelijk berust bij de Eeuwige Wet, op de wil in, door de plicht. Deze wet spruit echter „onmiddellijk" uit iets in de menselijke natuur zelf.

Morele plicht is blijkbaar verbonden aan het moreel goede, dat zoals wij vroeger gezien hebben onmiddellijk afhankelijk is van de innerlijke vereisten van de menselijke natuur. En even, als de drang waardoor plant of dier gedwongen wordt te zoeken naar de volgens hun aard eigen perfectie, van de natuur zelf afkomstig is, zo zou de kracht die de menselijke wil doet streven naar de perfectie voor den mens, in zekere zin in de natuur zelf zitten.

De enige kracht waaraan de wil onderworpen kan zijn is die uitgaat ten bereiking van een doel b.v. Om ergens op tijd te zijn **moet** ik soms van een vervoermiddel gebruik maken.

Deze noodzakelijkheid „'n vervoermiddel nemen" is het gevolg van het feit dat ik op tijd ergens wens te zijn, nu het te laat is, er naar toe te lopen. **Indien** ik er dus wens te zijn, moet ik een vervoermiddel nemen. Het doel, daar te zijn, is dus weer onderworpen aan m'n wil. **Indien** ik...... Ik zou dus ook van m'n besluit kunnen afzien. Is het doel echter een Uiteindelijk Goed, wat iedereen verlangt en dat er is uit zich zelf en niet onderworpen aan den mens, dan is er geen kwestie van „indien ik......

We hebben hier een „absolutie noodzakelijkheid" en in het bovenstaande voorbeeld slechts een „onderstelde noodzakelijkheid."

Evenals wij in ons voorbeeld datgene zullen doen waartoe ons de noodzakelijkheid drijft, n.l. een „vervoermiddel nemen", en alles wat het tegengestelde resultaat zou geven, zullen vermijden, zo zal dat ook het geval zijn bij het Uiteindelijk Doel dat we wensen te bereiken.

Vandaar, dat er van dat uiteindelijk doel een verplichting ontspruit goede daden te verrichten en het kwaad te vermijden. Deze verplichting of noodzakelijkheid noemen we nu **morele plicht.**

Het is dus niet ondersteld, maar werkelijkheid. De morele plicht ontspringt dus uit de natuur v/d wil zelf die het bereiken van het goede tot doel stelt. Dan zou men toch twee moeilijkheden kunnen maken:

1 Als ik nu niet goed **wil** zijn?

Dat men dit een onredelijke veronderstelling vindt, zal direkt de volgende vraag uitlokken: Waarom moet ik nu redelijk zijn? Dit is natuurlijk een onzinnige vraag. Men zou ook kunnen vragen Waarom moet ik nu een mens zijn en geen oorlogschip? Men kan er geen verstandig antwoord op geven.

Het is de mens niet gegeven te oordelen over de graad van volmaaktheid in de mens, maar deze zit in de natuur zelf, zodat vragen, waarom ik nu goed moet zijn, hetzelfde is als vragen waarom de mens een einddoel heeft, of waarom wij voedsel nodig hebben.

De vraag is slechts een vermorsen van woorden en geeft een verwarring aan in de ideeën van de vrager.

De wil is vrij en niet vrij. De wil is vrij in het bezien van de middelen, maar niet vrij in het kiezen van het uiteindelijk doel. En uit dit onveranderlijk verlangen dat de wil heeft naar het uiteindelijk doel spruit de noodzakelijkheid, de kracht, die wij Plicht noemen.

Natuurlijk gaat het verder terug en komt ten slotte neer op de Eeuwige Wet van den Eeuwige Wetgever.

De tweede moeilijkheid wordt door Plato gemaakt.

2. n.l. niemand doet met opzet kwaad.

Als iemand het goede kent zal hij er natuurlijkerwijze naar streven; doet hij dat niet, dan kan dat slechts zijn omdat hij het goede niet kent. .

De kennis is een essentiëel deel van de menselijke handeling. Dat is waar. De kennis is echter tweeerlei, die welke men gebruikt en die, welke men wel bezit maar niet gebruikt. Het zou inderdaad vreemd zijn als men het kwade zou verkiezen bij de eerste soort kennis. Het is echter niets vreemds dat men het kwade verkiest met de laatste soort kennis. In dit geval wil men het verkeerde in een handeling niet zien en alleen aandacht schenken aan het goede, echt of vermeend, dat men er in ziet. Men is ook verantwoordelijk voor de handeling in dit geval omdat men verantwoordelijk is voor het in onbruik doen raken van zijn kennis. De wil die dus gericht is op het minder goede of verkeerde kan het verstand dwingen de daad goed te praten, alle waarschuwingen te negeren of zelfs, wel met goedkeuring er naar te luisteren, maar toch vastbesloten zijn niet toe te geven. De plicht blijft bestaan ook in dit geval.

ONTVANGEN.

Een verslag over de eerste Sociale Week van de Caribische Zone, gehouden in Ciudad Trujillo, Dominicaansche Republiek.

Deze eerst Sociale Week van de Caribische Zone is een gevolg van twee voorafgegane soortgelijke interamerikaanse bijeenkomsten, waarvan de eerste gehouden werd te Washington in 1942 de tweede te Habana in Cuba, in Januari 1946 waar wij in ons vorig nummer over schreven.

Curaçao werd er wederom vertegenwoordig door de heer José M. P. Kroon, van wien wij deze brochure in dank mochten ontvangen

Het Maart nummer van I.N. Indonesio — Nederland, en van

VOORUIT het blad van de progressieve Surinaame volkspartij.

Arcadisch Aruba I

DAIMARI

Zullen niet alle woorden vaal en profaan blijken indien men pogen wil de ongerepte schoonheid te beschrijven van het feeërieke Daimari, dat als een geschenk van de woelige Caraibische Zee Aruba's naakte Noordkust werd geboden?

Zal men niet vergeefs schone klanken uitgezochte phrasen aaneenrijgen om het blakende beeld te benaderen, dat zich in een huiverende kleurenpracht aan ons oog ontvouwt?

De reis, naar dit landelijk oord, die langs dorstige dreven voert, is vermoeiend, afmattend. Slechts de grillige rotsblokken, die in een eindeloze rij de weg naar Santa Cruz flankeren en de wuivende, lachende maisvelden vormen een welkome afwisseling langs de stoffige bochtige weg. En als je dan eindelijk moeitevol de steile heuvels bent opgeklauterd, terwijl het zweet je langs de slapen gutst, is het alsof er een scherm openvalt en de wufte wereld je ontglijdt. Alsof je herboren wordt.

Een nieuw leven, zo dichtbij en toch zo eindeloos ver omdat wij in onze onreinheid slechts de tip van deze magische mantel kunnen oplichten,...... Zo moet Mozes zich gevoeld hebben toen hem het beloofde land werd getoond, overvloeiend van melk en honing......

Daimari ligt in een dal en ruwe rotsen, die er schuttend om heen staan kijken grimmig neer op den eenzamen bezoeker, die het heiligdom betreedt en het arcadische zo wreed komt verstoren. De gierende golven rollen al schuimend de baai binnen en verdringen elkaar om Daimari, dat zo vreedzaam rust, hun huldeblijk te brengen. Om strijd nijgen ze hun zilveren toppen om dan jubelend hoog op te spatten, zingend en juichend, in een eeuwige adoratie. Ook de wind wringt een danklied uit de ruisende bladeren van de rijzige palmbomen, die stram en stijf de wacht houden bij deze ongenaakbare schoonheid. Zij helpen en wind èn water om het geheel zo harmonisch mogelijk te maken.

Het zachte mos, dat zich uitspreidt als een fluwelen tapijt tussen deze bomen noodt tot een languit liggen in een dolce far niente. En als je dan je ogen sluit zie je de herders en herderinnentjes hand in hand dwalen, hoor je de holle horen schalen en voel je de bedwelmende, tere nimfen op je af komen om je in gouden bocalen een verkwikkende nectar te bieden......

Kan men ooit verzadigd worden? Voelt men zich niet gelouterd en jong? Helaas, de pijnlijke ontgoocheling volgt als men uit deze roes moet ontwaken om met loden voeten de terugweg te aanvaarden, de weg naar de wrede wereld, die in zijn zinderende zwoelheid moordend werkt op de genoten rust en alles verstommen doet behalve een dankbaar danklied, die je naar de lippen springt. Dank aan den Heer, dat je ziel zich heeft kunnen verplaatsen in een sfeer van intense, innerlijke vreugd.

Landing.

O! allerhoogste der festijnen,

wanneer, bevrijd van alle pijnen,

de ziel

met haar omschomen kiel

zal stoten aan Uw goudene kust,

en in Uw Haven

eeuwig rust!

uit: ERTS, een bundel gedichten,
door F. J. Linnartz